

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

17. detsember 2015*

Eelotsusetaotlus — Määrus (EÜ) nr 1924/2006 — Direktiiv 2009/54/EÜ — Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 11 lõige 1 ja artikkel 16 — Tarbijakaitse — Toitumis- ja tervisealased väited — Looduslik mineraalvesi — Naatriumi- või soolasisaldus — Väljaarvutamine — Naatriumkloriid (keedusool) või naatriumi absoluutkogus — Sõna- ja teabevabadus — Ettevõtlusvabadus

Kohtuasjas C-157/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeim halduskohus) 26. märtsi 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 4. aprillil 2014, menetluses

Neptune Distribution SNC

versus

Ministre de l'Économie et des Finances,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: kolmanda koja president L. Bay Larsen neljanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud J. Malenovský, M. Safjan (ettekandja), A. Prechal ja K. Jürimäe,

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: ametnik V. Tourrès,

arvestades kirjalikus menetluses ja 26. veebruari 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Neptune Distribution SNC, esindajad: advokaadid D. Bouthors, M. Fayat ja A. Vermersch,
- Prantsusmaa valitsus, esindajad: S. Menez, D. Colas ja S. Ghiandoni,
- Kreeka valitsus, esindajad: I. Chalkias, E. Leftheriotou ja A. Vasilopoulou,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* M. Santoro,
- Euroopa Parlament, esindajad: A. Tamás ja J. Rodrigues,
- Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: J. Herrmann ja O. Segnana,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

— Euroopa Komisjon, esindajad: K. Herbout-Borczak ja S. Grünheid,

olles 9. juuli 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb esiteks seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1924/2006 toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta (ELT L 404, lk 9, ja parandus ELT 2007, L 12, lk 3) (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrusega (EL) nr 107/2008 (ELT L 39, lk 8)) (edaspidi „määrus nr 1924/2006”) lisa, ning teiseks seda, kas kehtivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/13/EÜ toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 109, lk 29; ELT eriväljaanne 15/05, lk 75) artikli 2 lõige 1, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta (ELT L 164, lk 45) artikli 9 lõiked 1 ja 2 ning selle direktiivi III lisa (koostoimes määruse nr 1924/2006 lisaga).
- 2 See taotlus on esitatud Neptune Distribution SNC (edaspidi „Neptune Distribution”) ja ministre de l’Économie et des Finances (Prantsuse majandus- ja rahandusminister) vahelises kohtuvaidluses, mille ese on see, kas õiguspärased on Auvergne’i piirkonna konkurentsi, tarbijakaitse ja pettustevastase ameti Allier’ departemangu osakonnajuhataja (chef de l’unité départementale de l’Allier de la direction régionale de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes d’Auvergne) 5. veebruari 2009. aasta otsus, millega tehti ettekirjutus; ja Prantsuse majandus-, tööstus- ja tööministri (ministre de l’Économie, de l’Industrie et de l’Emploi) 25. augusti 2009. aasta otsus, millega jäeti Neptune Distributioni vaie rahuldamata.

Õiguslik raamistik

EIÕK

- 3 Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK”) artikkel 10 „Sõnavabadus” sätestab:

„1. Igaühel on õigus sõnavabadusele. See õigus kätkeb vabadust oma arvamusele ning vabadust saada ja levitada teavet ja mõtteid ilma ametivõimude sekkumiseta ja sõltumata riigipiiridest. [...]

2. Kuna nende vabaduste kasutamisega kaasnevad kohustused ja vastutus, võidakse selle kohta seaduses ette näha formaalsusi, tingimusi, piiranguid või karistusi, mis on demokraatlikus ühiskonnas vajalikud [...] tervise [...] või kaasinimeste [...] õiguste kaitseks [...].”

Liidu õigus

Harta

- 4 Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta”) artikli 11 „Sõna- ja teabevabadus” lõikes 1 on sätestatud:

„Igaühel on õigus sõnavabadusele. See õigus kätkeb arvamusevabadust ning vabadust saada ja levitada teavet ja ideid avaliku võimu sekkumiseta ning sõltumata riigipiiridest.”

- 5 Harta artiklis 16 „Ettevõtlusvabadus” on sätestatud:

„Ettevõtlusvabadust tunnustatakse liidu õiguse ning siseriiklike õigusaktide ja tavade kohaselt.”

- 6 Harta artiklis 52 „Õiguste ja põhimõtete ulatus ja tõlgendamine” on sätestatud:

„1. Hartaga tunnustatud õiguste ja vabaduste teostamist tohib piirata ainult seadusega ning arvestades nimetatud õiguste ja vabaduste olemust. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt võib piiranguid seada üksnes juhul, kui need on vajalikud ning vastavad tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.

[...]

3. Hartas sisalduvate selliste õiguste tähendus ja ulatus, mis vastavad Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga tagatud õigustele, on samad, mis neile nimetatud konventsiooniga ette on nähtud. See säte ei takista liidu õiguses ulatuslikuma kaitse kehtestamist.

[...]

7. Harta tõlgendamise juhendina koostatud selgitusi võetakse asjakohaselt arvesse liidu ja liikmesriikide kohtutes.”

- 7 Selgitustes põhiõiguste harta kohta (ELT 2007, C 303, lk 17) on harta artikli 11 kohta täpsustatud, et vastavalt harta artikli 52 lõikele 3 on sõna- ja teabevabaduse tähendus ja ulatus sama EIÕK-s garanteerituteaga.

Määrus nr 1924/2006

- 8 Määruse nr 1924/2006 põhjendused 1 ja 9 näevad ette:

„(1) Ühenduses märgistatakse ja reklaamitakse järjest rohkem toite toitumis- ja tervisealaste väidetega. Tarbijate kaitse kõrge taseme tagamiseks ja nende valiku lihtsustamiseks peaksid turule viidud tooted, sealhulgas imporditud tooted, olema ohutud ja piisavalt märgistatud. Mitmekesine ja tasakaalustatud toitumine on hea tervise eeltingimus ja üksikud tooted on üldise toitumise kontekstis suhtelise tähtsusega.

[...]

(9) On olemas suur hulk mitmesuguseid toitaineid ja muid aineid, sealhulgas, kuid mitte ainult, [...] mineraaltoitained, sealhulgas mikroelemendid, [...] millel on toitumisalane või füsioloogiline mõju ning mis võivad toidus esineda ja olla väite aluseks. Seetõttu tuleks kehtestada toidu kohta

esitatavate kõikide väidete suhtes kohaldatavad üldpõhimõtted, et tagada tarbijakaitse kõrge tase, anda tarbijale vajalikku teavet, et teha valikuid, olles teadlik kõikidest asjaoludest, ning luua toiduainetööstusele võrdsed konkurentsitingimused.”

9 Nimetatud määruse artiklis 1 on sätestatud:

„1. Käesolev määrus ühtlustab liikmesriikide õigus- või haldusnorme, mis on seotud toitumis- ja tervisealaste väidetega, et tagada siseturu tõhus toimimine, pakkudes samal ajal tarbijate huvide kaitse kõrget taset.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse toitumis- ja tervisealastele väidetele kaubanduslikes teadaannetes sellisel kujul lõpptarbijale pakutava toidu märgistusel, esitlemisel või reklaamis.

[...]

5. Käesolevat määrust kohaldatakse, ilma et see piiraks ühenduse järgmiste sätete kohaldamist:

[...]

b) direktiiv [2009/54]

[...]”

10 Nimetatud määruse artikli 2 lõikes 2 on sätestatud:

„Samuti kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

„4) *toitumisalane väide* – mis tahes väide, mis väidab, viitab või annab mõista, et toidul on teatavad kasulikud toitainelised omadused:

[...]

b) toitainete või muude ainete tõttu, mida see

i) sisaldab,

ii) sisaldab vähendatud või suurendatud koguses, või

iii) ei sisalda;

5) *tervisealane väide* – mis tahes väide, mis väidab, viitab või annab mõista, et toidugrupi, toidu või ühe selle koostisosa ja tervise vahel on seos.

[...]”

11 Sama määruse artikli 8 lõikes 1 on sätestatud:

„Toitumisalaste väidete esitamine on lubatud üksnes siis, kui need on loetletud lisas ja on vastavuses käesolevas määruses sätestatud tingimustega.”

12 Määruse nr 1924/2006 artiklis 13 on sätestatud:

„1. Tervisealaseid väiteid, mis kirjeldavad:

a) toitaine või muu aine tähtsust kasvamisele, arengule ja organismi funktsioonidele;

[...]

või viitavad eeltoodule ning on osutatud lõikes 3 sätestatud nimekirjas, võib esitada ilma artiklites 15–19 osutatud menetlusi läbimata, kui need väited:

i) põhinevad üldtunnustatud teaduslikel tõenditel ja

ii) on keskmisele tarbijale hästi mõistetavad.

[...]

3. Pärast [Euroopa Toiduohutusametiga (EFSA)] konsulteerimist võtab komisjon [...] hiljemalt 31. jaanuariks 2010 vastu lõikes 1 osutatud väidetest koosneva ühenduse nimekirja, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, täiendades seda, ning kõik vajalikud tingimused nende väidete kasutamiseks.

[...]”

13 Nimetatud määruse lisa „Toitumisalased väited ja nende suhtes kohaldatavad tingimused” sisaldab muu hulgas järgmisi sätteid:

„Madala naatriumi-/soolasisaldusega

Väite, et toit on madala naatriumi-/soolasisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 0,12 g naatriumi või samaväärse koguse soola 100 g või 100 ml kohta. Vete, välja arvatud direktiivi [2009/54] reguleerimisalasse kuuluvate mineraalvete puhul ei tohi see väärtus ületada 2 mg naatriumi 100 ml kohta.

Väga madala naatriumi-/soolasisaldusega

Väite, et toit on väga madala naatriumi-/soolasisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 0,04 g naatriumi või samaväärse koguse soola 100 g või 100 ml kohta. Seda väidet ei tohi kasutada looduslike mineraalvete ja muude vete puhul.”

Direktiiv 2000/13

14 Direktiivi 2000/13 artiklis 2 on sätestatud:

„1. Märgistus ja selle meetodid ei tohi:

a) olla ostjat olulisel määral eksitavad, eelkõige:

i) seoses toidu selliste iseloomulike tunnustega nagu toidu olemus, määratletus, omadused, koostis, kogus, säilivus, päritolu- ja lähteriik, valmistus- või tootmismeetod;

ii) omistades toidule mõju või omadusi, mida toidul ei ole;

iii) andes mõista, et toit on eriomadustega, kui selliste omadustega on tegelikult kõik samalaadsed toidud;

b) omistada toidule inimeste haigusi ärahoidvaid, ravivaid või leevendavaid omadusi või sellistele omadustele viidata, kui loodusliku mineraalvee ja eritoidu suhtes kohaldatavates ühenduse sätetes ei nähta ette teisiti.

[...]

3. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud keelde ja piiranguid kohaldatakse ka:

a) toidu esitlemise, eelkõige nende kuju, välimuse või pakendamise, kasutatud pakkematerjalide, järjestus- ja väljapanemisviisi suhtes;

b) reklaamimise suhtes.”

Direktiiv 2009/54

15 Direktiivi 2009/54 põhjendused 5, 8 ja 9 on sõnastatud järgmiselt:

„(5) Igasuguste looduslikku mineraalvett käsitlevate eeskirjade esmane eesmärk peaks olema kaitsta tarbijate tervist, takistada tarbijate eksitamist ja tagada aus kaubavahetus.

[...]

(8) Märgistamise osas kohaldatakse loodusliku mineraalvee suhtes üldnorme, mis on sätestatud [direktiivis 2000/13]. Käesolev direktiiv võib seega piirduda nimetatud üldnormide täiendamise ja nendest erandite tegemisega.

(9) Loodusliku mineraalvee analüütilist koostist käsitleva märkuse lisamine märgistusse peaks tarbijate teavitamise tagamiseks olema kohustuslik.”

16 Direktiivi 2009/54 artikli 7 lõike 2 punktis a on sätestatud:

„Loodusliku mineraalvee märgistusel peab samuti olema järgmine kohustuslik teave:

a) teave analüütilise koostise kohta, milles esitatakse vee iseloomulikud komponendid”.

17 Sama direktiivi artiklis 9 on sätestatud:

„1. Pakendil või märgistusel ja mis tahes vormis reklaamis on keelatud kasutada väiteid, nimetusi, kaubamärke, margitoote nimesid, pilte või muid märke (kujundlikke või mitte), mis:

a) loodusliku mineraalvee puhul viitavad omadusele, mida veel eeskätt selle päritolu osas ei ole, kasutusloa saamise kuupäevale, analüüsitulemustele või muudele samalaadsetele õigsustagatistele;

[...]

2. Igasugused väited, millega looduslikule mineraalveele omistatakse haigust vältivaid või raviga seotud omadusi, on keelatud.

III lisa loetletud väited on siiski lubatud, kui need vastavad selles lisa sätestatud asjakohastele kriteeriumidele või nende puudumisel siseriiklikes normides ette nähtud kriteeriumidele ja tingimusel, et need on koostatud füüsikalis-keemiliste analüüside ja vajaduse korral farmakoloogiliste, füsioloogiliste ja kliiniliste uuringute alusel, mis on tehtud teaduslikult tunnustatud meetoditega I lisa I jao punkti 2 kohaselt.

Liikmesriigid võivad lubada väiteid „soodustab seedimist”, „võib parandada sapieritust” või samalaadseid väiteid. Nad võivad lubada ka muude väidete kasutamist tingimusel, et need ei ole vastuolus esimese lõigu põhimõtetega ja on kooskõlas teise lõigu põhimõtetega.

[...]”

- 18 Direktiivi 2009/54 III lisa „Artikli 9 lõikes 2 sätestatud väited ja kriteeriumid” toodud väide „Sobib vähese naatriumisaldusega dieediks” on seotud järgmise kriteeriumiga: „Naatriumisaldus on väiksem kui 20 mg/l”.

Prantsusmaa õigus

- 19 Prantsuse tarbijakaitse seadustiku (Code de la consommation) artikli R. 112-7, millega on võetud üle direktiivi 2000/13 artikkel 2, esimeses lõigus ja viimases lõigus on sätestatud:

„Mürgistus ja selle meetodid ei tohi olla ostjat või tarbijat eksitavad, eelkõige seoses toidu selliste iseloomulike tunnustega nagu toidu olemus, määratletus, omadused, koostis, kogus, säilivus, päritolu- ja lähteriik, valmistus- või tootmismeetod.

[...]

Eespool nimetatud keelde või piiranguid kohaldatakse ka toidu reklaamimise ja esitlemise suhtes [...]”.

- 20 Prantsuse tervishoiuseadustiku (Code de la santé publique) artiklitega R. 1322-44-13 ja R. 1322-44-14 on üle võetud direktiivi 2009/54 artikkel 9.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 21 Neptune Distribution tegeleb looduslike gaseeritud mineraalvete „Saint-Yorre” ja „Vichy Célestins” müügi ja turustamisega.

- 22 Auvergne'i piirkonna konkurentsi, tarbijakaitse ja pettustevastase ameti Allier' departemangu osakonnajuhataja 5. veebruari 2009. aasta otsusega tehti Neptune Distributionile ettekirjutus kustutada nimetatud mineraalvete märgistuselt ja reklaamilt järgmised väited:

- „St-Yorre'i vees sisalduv naatrium esineb peamiselt naatriumbikarbonaadi kujul. St-Yorre'i vesi sisaldab vaid 0,53 g soola (või naatriumkloriidi) liitri kohta, mis on vähem kui liitris piimas!!!”;
- „Mitte ajada segi soola ja naatriumi – Vichy Célestins'i vees sisalduv naatrium esineb peamiselt naatriumbikarbonaadi kujul. Mitte mingil juhul ajada segi keedusoolaga (naatriumkloriid). Vichy Célestins'i vesi sisaldab vaid 0,39 g soola liitri kohta, mis on 2–3 korda vähem kui liitris piimas!”, ning Vichy Célestins'i vesi sisaldab vaid 0,39 g soola liitri kohta, mis on 2–3 korda vähem kui liitris piimas!”, ning üldiselt
- mis tahes selliste väidete kasutamise, millega soovitakse panna tarbija uskuma, et asjaomased veed on vähese või väga vähese soola- või naatriumisaldusega.

- 23 Prantsuse majandus-, tööstus- ja tööminister jättis 25. augusti 2009. aasta otsusega rahuldamata Neptune Distributioni poolt kõnealuse ettekirjutuse peale esitatud vaide.
- 24 Tribunal administratif de Clermont-Ferrand (Clermont-Ferrand'i esimese astme halduskohus) jättis 27. mai 2010. aasta otsusega rahuldamata Neptune Distributioni kaebuse, milles paluti pädevuse piiride ületamise tõttu nimetatud ettekirjutus ja otsus tühistada.
- 25 Cour administrative d'appel de Lyon (Lyon'i haldusajade apellatsioonikohus) jättis 9. juuni 2011. aasta otsusega rahuldamata Neptune Distributioni poolt selle kohtuotsuse peale esitatud apellatsioonkaebuse.
- 26 Neptune Distribution esitas seejärel eelotsusetaotluse esitanud kohtule kõnealuse kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse. Neptune Distribution tugines kassatsioonkaebuse toetuseks muu hulgas väitele, et cour administrative d'appel de Lyon on rikkunud õigusnormi seoses tarbijakaitse seadustiku artiklitega R. 112-7 ja R. 1322-44-13 ning seoses tervishoiuseadustiku artikliga R. 1322-44-1.
- 27 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on sellele väitele vastamiseks vaja välja selgitada, kas määruse nr 1924/2006 lisa alusel tuleb toidus sisalduva naatriumi kogusega „samaväärse koguse soola” arvutamisel võtta arvesse üksnes naatriumi kogust, mis ühendis kloori ionidega moodustab naatriumkloriidi ehk keedusoola, või toidus sisalduva naatriumi absoluutkogust selle mis tahes ühendis esineval kujul.
- 28 Nimelt ei saa viimati nimetatud juhul suure naatriumbikarbonaadi sisaldusega vett käsitada „vähese naatriumi- või soolasisaldusega” veena, isegi kui see on madala või väga madala naatriumkloriidi sisaldusega.
- 29 Seetõttu ei saa rohkelt naatriumbikarbonaadi sisaldava loodusliku mineraalvee turustaja esitada oma toote märgistusel ja reklaamides väidet – isegi kui see on tõene –, et toode on madala soola- või naatriumkloriidi sisaldusega, kuna see väide eksitab ostjat vees sisalduva naatriumi absoluutkoguse osas.
- 30 Selle kohta lisab eelotsusetaotluse esitanud kohus, nagu ilmneb muu hulgas EFSA 21. aprilli 2005. aasta arvamusest, et vererõhu tõus on peamine soovimatu tagajärg, mis on seoses naatriumi rohke manustamisega tuvastatud. Kuigi naatrium on tõesti selle peamine põhjustaja, on ka kloori ionidel roll vererõhu tõusmises. Paljud uuringud tõendavad, et rohkelt naatriumbikarbonaadi sisaldaval toitumisel ei ole kõrge vererõhu all kannatavate isikute jaoks samasugust soovimatut mõju nagu rohkelt naatriumkloriidi sisaldaval toitumisel. Juunis 2011 avaldatud arvamuses keeldus EFSA siiski lisamast määruse nr 1924/2006 artikli 13 lõikes 3 ette nähtud tervisealaste väidete nimekirja väidet, et naatriumbikarbonaadil puudub soovimatu mõju vererõhule, kuna selle väite tõendamiseks esitatud uurimuse puhul ei esinenud selles lõplike järelduste tegemiseks piisavaid tagatisi kasutatud meetodite osas. Sellegipoolest ei saa ainuüksi see asjaolu ka kinnitada, et naatriumbikarbonaadi tuleb pidada aineks, mis võib põhjustada või süvendada kõrget vererõhku samamoodi ja samas ulatuses nagu naatriumkloriid.
- 31 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb niisiis selles, et tarbijate jaoks on suure naatriumbikarbonaadi sisaldusega vee ja suure naatriumkloriidi sisaldusega vee tarbimine terviseohutuse seisukohalt samaväärne. Seetõttu tuleb hinnata, kas äriühingu Neptune Distributioni sõna- ja reklaamiteabevabaduse ning ettevõtlusvabaduse piiramine on vajalik ja proportsionaalne eelkõige seoses nõudega tagada tarbijate tervise kaitse kõrge tase.

32 Neil asjaoludel otsustas Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeim halduskohus) menetluse peatada ning esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas määruse nr 1924/2006 lisa tähenduses toidus sisalduva naatriumi kogusega „samaväärse koguse soola” arvutamisel tuleb võtta aluseks üksnes naatriumi kogus, mis ühendis kloori ionidega moodustab naatriumkloriidi ehk keedusoola, või hõlmab see toidus mis tahes ühendi kujul sisalduva naatriumi absoluutkogust?
2. Teisel juhul, kas direktiivi 2000/13 artikli 2 lõige 1 ning direktiivi 2009/54 artikli 9 lõiked 1 ja 2 koostoimes selle direktiivi III lisaga, kui neid tõlgendada seoses määruse nr 1924/2006 lisa naatriumi ja soola suhtes seatud samaväärsussuhtega, mis keelavad loodusliku mineraalvee tootjal esitada oma toote märgistusel ja reklaamides väidet oma toote vähese soolasisalduse kohta, kuigi see võib tösi olla tema toote puhul, mis samas on kõrge naatriumbikarbonaadi sisaldusega, kuivõrd see väide võib eksitada ostjat vees sisalduva naatriumi absoluutkoguse osas, on vastuolus ELL artikli 6 lõike 1 esimese lõiguga, kui seda tõlgendada koos harta artikli 11 lõikega 1 (sõna- ja teabevabadus) ja artikliga 16 (ettevõtlusvabadus) ning EIÖK artikliga 10?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 33 Kõigepealt on kohane meenutada, et ELTL artiklis 267 sätestatud siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses on Euroopa Kohtu ülesanne anda siseriiklikule kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel poolelioleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades tuleb Euroopa Kohtul temale esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastada. Nimelt on Euroopa Kohtu ülesanne tõlgendada kõiki liidu õiguse sätteid, mida siseriiklikud kohtud vajavad oma kohtuasjade lahendamiseks, isegi kui need kohtud ei ole selliseid sätteid Euroopa Kohtule esitatud küsimustes otseselt maininud (kohtuotsus Doc Generici, C-452/14, EU:C:2015:644, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Järelikult, vaatamata sellele, et eelotsusetaotluse esitanud kohus on oma esimese küsimuse sõnastuse kohaselt palunud ainult tõlgendada määruse nr 1924/2006 lisa esitatud väljendit „samaväärne kogus soola”, ei takista see asjaolu Euroopa Kohtul esitada siseriiklikule kohtule kõiki liidu õiguse tõlgendamise aspekte, mis võivad olla tarvilikud siseriikliku kohtu menetluses oleva kohtuasja lahendamisel, olenemata sellest, kas siseriiklik kohus neile oma küsimuses viitas või mitte. Seejuures on Euroopa Kohtu ülesanne tuletada siseriikliku kohtu esitatud asjaolude kogumist ja eelkõige eelotsusetaotluse põhjendustest need liidu õiguse aspektid, mida on vaidluse eset silmas pidades vaja tõlgendada (vt selle kohta kohtuotsus Doc Generici, C-452/14, EU:C:2015:644, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Käesoleval juhul olgu märgitud, et eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab eelotsusetaotluse põhjendustes ka direktiivi 2009/54 sätetele.
- 36 Lisaks ilmneb neist põhjendustest, et talle esitatud kassatsioonkaebuse lahendamiseks on eelotsusetaotluse esitanud kohtul vaja teada, kas loodusliku mineraalvee pakenditel, märgistusel ja reklaamis võib viidata vee vähesele naatriumi- või soolasisaldusele, eelkõige näidates nende vete keemilise koostise puhul üksnes, et see sisaldab naatriumi, käesoleval juhul naatriumkloriidi ehk keedusoola, täpsustamata mis tahes ühendi kujul sisalduva naatriumi absoluutkogust, mistõttu see absoluutkogus võib ületada naatriumkoguse või samaväärse koguse soola piirmäära, mis on sätestatud loodusliku mineraalvee kohta kasutatavaid väiteid käsitlevates liidu õigusnormides.

- 37 Seega tuleb esimest eelotsuse küsimust mõista nii, et sellega soovitakse sisuliselt teada, kas liidu õigust tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui loodusliku mineraalvee pakenditel, märgistusel ja reklaamis esitatakse väiteid, millega soovitakse panna tarbija uskuma, et see vesi on madala või väga madala naatriumi- või soolasisaldusega või sobivad vähese naatriumisisaldusega dieedi juurde, kui mis tahes ühendi kujul sisalduva naatriumi absoluutkogus ületab naatriumikoguse või samaväärse koguse soola piirmäära, mis on sätestatud selles valdkonnas kohaldamisele kuuluvates liidu õigusnormides.
- 38 Esitatud küsimusele kasuliku vastuse andmiseks tuleb võtta arvesse nii määruse nr 1924/2006 kui ka direktiivi 2009/54 sätteid.
- 39 Määruse nr 1924/2006 artikli 1 lõike 5 kohaselt kohaldatakse määrust, ilma et see piiraks direktiivi 2009/54 kohaldamist.
- 40 Kui kõnealune määrus reguleerib toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kasutamist üldiselt, siis nimetatud direktiiv näeb ette erisätteid väidete kohta, mida võib esitada loodusliku mineraalvee pakenditel, märgistusel ja reklaamis.
- 41 Määruse nr 1924/2006 artikli 8 lõikes 1 on sätestatud, et lubatavad on üksnes need toitumisalased väited, mis on selle määruse lisas loetletud ja vastavad kõnealuses määruses sätestatud tingimustele.
- 42 Seoses naatriumi- või soolasisaldusele viitavate toitumisalaste väidetega olgu märgitud, et nimetatud määruse lisa lubab väita toidu kohta, et see on „madala naatriumi- või soolasisaldusega” või „väga madala naatriumi- või soolasisaldusega”, või kasutada mis tahes väidet, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, ainult tingimusel, et toit ei sisalda esimese väite puhul üle 0,12 g naatriumi või samaväärset kogust soola 100 g või 100 ml kohta ja teise väite puhul üle 0,04 g neid samu keemilisi elemente.
- 43 Sealjuures on veele selles osas kehtestatud erireeglid.
- 44 Täpsemalt tuleb märkida, et esiteks keelab määruse nr 1924/2006 lisa kasutada mineraalvete ja muude vete puhul väidet „väga madala naatriumi- või soolasisaldusega” ja mis tahes väidet, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus.
- 45 Teiseks on väide „väga madala naatriumi- või soolasisaldusega” nagu iga väide, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, kõnealuse lisa kohaselt lubatud muude vete kui direktiivi 2009/54 kohaldamisalasse kuuluvate mineraalvete puhul tingimusel, et asjaomane väärtus ei ületa 2 mg naatriumi 100 ml kohta – see tähendab 20 mg liitri kohta.
- 46 Direktiivi 2009/54 artikli 9 lõike 2 kohaselt on lubatud selle direktiivi III lisas loetletud väited, kui need vastavad selles määratletud asjakohastele kriteeriumidele või nende puudumisel siseriiklikes normides ette nähtud kriteeriumidele ja tingimusel, et on järgitud teatud tehnilisi asjaolusid.
- 47 Kõnealune direktiivi lisa sisaldab väidet „sobib vähese naatriumisisaldusega dieediks”, millele on lisatud tingimus, et „naatriumisisaldus on väiksem kui 20 mg/l”.
- 48 Kui liidu õiguslooja täpsustas direktiivis 2009/54 naatriumi maksimaalse koguse juhuks, kui loodusliku mineraalvee pakenditel, märgistusel ja reklaamis on esitatud madalale naatriumikogusele viitav väide, siis ei eristanud ta naatriumit selle alusel, millise ühendi keemilisse koostisse ta kuulub või millisest ühendist ta pärit on.

- 49 Nii määruse nr 1924/2006 kui ka direktiivi 2009/54 eesmärgi kohta olgu meenutatud, et nagu ilmneb määruse artiklist 1, soovitakse sellega tagada siseturu tõhus toimimine, pakkudes samal ajal tarbijakaitse kõrget taset. Selles suhtes täpsustavad määruse põhjendused 1 ja 9, et tarbijale tuleb eeskätt anda vajalikku teavet, et ta saaks teha valikuid, olles teadlik kõikidest asjaoludest (kohtuotsus Ehrmann, C-609/12, EU:C:2014:252, punkt 40).
- 50 Direktiivi 2009/54 põhjenduse 5 kohaselt peaks igasuguste looduslikku mineraalvett käsitlevate eeskirjade esmane eesmärk olema kaitsta tarbijate tervist, takistada tarbijate eksitamist ja tagada aus kaubavahetus. Selles suhtes täpsustab direktiivi põhjendus 9, et loodusliku mineraalvee analüütilist koostist käsitleva märkuse lisamine märgistuspeaks tarbijate teavitamise tagamiseks olema kohustuslik (vt kohtuotsus Hotel Sava Rogaška, C-207/14, EU:C:2015:414, punkt 40).
- 51 Niisiis tuleb asuda seisukohale, et kui liidu õiguslooja võttis vastu määruse nr 1924/2006 ja direktiivi 2009/54, siis pidas ta vajalikuks tagada, et tarbija saab olmevee naatriumisisalduse kohta sobivat ja läbipaistvat teavet.
- 52 Neid tagatiseid tuleb hinnata ka arvestades naatriumitarbimise olulist mõju inimeste tervisele.
- 53 Kuna samas on selge, et naatrium on üks selliste keemiliste ühendite nagu naatriumkloriidi ehk keedusoola ja naatriumbikarbonaadi koostisosa, siis tuleb selle sisaldust looduslikus mineraalvees hinnata lähtudes direktiivi 2009/54 sätetest ja silmas pidades selle kogusisaldust kõnealustes looduslikes mineraalvetes selle keemilisest kujust sõltumata.
- 54 On tõsi, et direktiivi 2009/54 artikli 7 lõike 2 punkt a kehtestab kohustuse esitada loodusliku mineraalvee märgistusel teave selle analüütilise koostise kohta, milles näidatakse vee iseloomulikud komponendid.
- 55 Selles osas tuleb siiski märkida, et sellised loodusliku mineraalvee pakendid, märgistus ja reklaam, mis käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis esitatu kohaselt märgistusel vees sisalduva naatriumi absoluutkoguse esitamisest olenemata sisaldavad viidet vee vähese naatriumisisalduse kohta, võivad samuti tarbijat eksitada, kuna need võivad jätta mulje, et see vesi on madala naatriumi- või soolasisaldusega või sobib vähese naatriumisisaldusega dieediks, kuigi tegelikult sisaldab naatriumi 20 mg/l või enam (vt analoogia alusel kohtuotsus Teekanne, C-195/14, EU:C:2015:361, punktid 38–41).
- 56 Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimesele küsimusele vastata järgmist:
- Määruse nr 1924/2006 artikli 8 lõiget 1 koostoimes nimetatud määruse lisaga tuleb tõlgendada nii, et see keelab loodusliku mineraalvee ja muu vee puhul kasutada väidet „väga madala naatriumi- või soolasisaldusega” ja mis tahes muud väidet, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus,
 - Direktiivi 2009/54 artikli 9 lõiget 2 koostoimes nimetatud direktiivi III lisaga tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui loodusliku mineraalvee pakend, märgistus või reklaam sisaldab väiteid, millega soovitakse panna tarbija uskuma, et see vesi on madala naatriumi- või soolasisaldusega või sobib vähese naatriumisisaldusega dieediks, kui mis tahes ühendi kujul sisalduva naatriumi absoluutkogus on 20 mg/l või enam.

Teine küsimus

- 57 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas direktiivi 2000/13 artikli 2 lõige 1 ja direktiivi 2009/54 artikli 9 lõiked 1 ja 2 koosmõjus viimati nimetatud direktiivi III lisaga ja määruse nr 1924/2006 lisaga on õiguspärased osas, milles need keelavad esitada loodusliku mineraalvee pakendil, märgistusel ja reklaamis mis tahes väiteid vee vähese naatriumkloriidi või keedusoola sisalduse kohta, mis võivad tarbijat eksitada vees sisalduva naatriumi absoluutkoguse osas.
- 58 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub Euroopa Kohtul hinnata nende sätete kehtivust tulenevalt ELL artikli 6 lõike 1 esimesest lõigust koosmõjus harta artikli 11 lõikega 1 ja artikliga 16 ning EIÕK artikliga 10.
- 59 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohus palub teises küsimuses Euroopa Kohtul hinnata direktiivi 2000/13 ühe sätte kehtivust, põhikohtuasjas seda ei käsitleta.
- 60 Nimelt näevad direktiivi 2000/13 artikli 2 lõike 1 punkt a ja artikli 2 lõige 3 ette vaid seda, et märgistus, esitus või reklaam ei tohi ostjat eksitada toidu iseloomulike tunnuste osas.
- 61 Niisiis ei kehtesta erinevalt määruse nr 1924/2006 ja direktiivi 2009/54 sätetest direktiivi 2000/13 sätted loodusliku mineraalvee tootjatele ja turustajatele erinõudeid seoses selliste väidete kasutamisega, mis võivad viidata sellele, et vesi on vähese või väga vähese naatriumisaldusega või sobib vähese naatriumisaldusega dieediks.
- 62 Seetõttu on käesoleval juhul vaja uurida üksnes, kas kehtivad direktiivi 2009/54 artikli 9 lõiked 1 ja 2 koosmõjus viimati nimetatud direktiivi III lisaga ja määruse nr 1924/2006 lisaga.
- 63 Selles osas olgu meenutatud, et sõna- ja teabevabadus on sätestatud harta artiklis 11, ning ELL artikli 6 lõige 1 annab hartale aluslepingutega samaväärse õigusjõu.
- 64 See vabadus on kaitstud ka vastavalt EIÕK artiklile 10, mida Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika kohaselt kohaldatakse ettevõtjate poolt kaubandusliku teabe ja muu hulgas reklaami edastamisele (vt Euroopa Inimõiguste Kohtu 24. veebruari 1994. aasta otsus kohtuasjas *Casado Coca vs. Hispaania*, A-seeria, nr 285-A, punktid 35 ja 36, ning 11. detsembri 2003. aasta otsus kohtuasjas *Krone Verlag GmbH & Co. KG vs. Austria* (nr 3) *Recueil des arrêts et décisions* 2003-XII, punktid 19 ja 20).
- 65 Kuna harta artiklis 11 ette nähtud sõna- ja teabevabadusel on harta artikli 52 lõikest 3 ja harta artikli 11 kohta antud põhiõiguste harta selgitustest nähtuvalt sama tähendus ja ulatus mis EIÕK-s tagatud vabadusel, siis tuleb tõdeda, et see vabadus hõlmab ettevõtja poolt loodusliku mineraalvee pakendil, märgistusel ja reklaamis selliste väidete kasutamist, mis viitavad selle vee naatriumi- või soolasisaldusele.
- 66 Lisaks olgu märgitud, et harta artikli 16 kohaselt kaitstava ettevõtlusvabadusega tuleb arvestada vastavalt selle ülesandele ühiskonnas (vt selle kohta kohtuotsus *Deutsches Weintor*, C-544/10, EU:C:2012:526, punkt 54).
- 67 Keeld esitada loodusliku mineraalvee pakendil, märgistusel ja reklaamis mis tahes väiteid, mis viitavad vee madalale naatriumisaldusele ja võivad tarbijat eksitada vee koostise osas, kujutab endast nii ettevõtja sõna- ja teabevabaduse kui ka tema ettevõtlusvabaduse piiramist.
- 68 Kuigi neid vabadusi võib piirata, peavad vastavalt harta artikli 52 lõikele 1 kõik piirangud olema ette nähtud seadusega ning arvestama nimetatud õiguste ja vabaduste olemust. Lisaks tuleneb samast sättest, et proportsionaalsuse põhimõtet arvestades võib piiranguid seada üksnes juhul, kui need on vajalikud ning vastavad tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.

- 69 Selles osas olgu märgitud, et esiteks on käesoleva kohtuotsuse punktis 67 käsitletud piirang ette nähtud õigusaktiga, see tähendab määruse nr 1924/2006 artikli 8 lõikega 1 koosmõjus selle määruse lisaga ja direktiivi 2009/54 artikli 9 lõikega 2 koosmõjus nimetatud direktiivi III lisaga.
- 70 Teiseks ei mõjuta need sätted ettevõtja sõna- ja teabevabaduse olemust, kuna need sätted käsitlevad üksnes sellise teabe esitamist, mida võidakse tarbijale teatud tingimustel edastada loodusliku mineraalvee naatriumi- või soolasisalduse kohta, nagu käesoleva kohtuotsuse punktides 44–56 on täpsustatud.
- 71 Lisaks olgu märgitud, et kaugel sellest, et vaidlusaluste õigusnormidega keelataks loodusliku mineraalvee tootmine või turustamine – need reguleerivad vaid selgelt määratletud valdkonnas vee märgistamist ja reklaami. Seda tehes ei mõjuta need mingil moel ettevõtlusvabaduse olemust (vt selle kohta kohtuotsus *Deutsches Weintor*, C-544/10, EU:C:2012:526, punktid 57 ja 58).
- 72 Niisiis nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 49–52, on määruse nr 1924/2006 ja direktiivi 2009/54 normide ja muu hulgas nende sätete, mis näevad ette piirangud põhikohtuasjas käsitletavate väidete kasutamisele, eesmärk tagada tarbijakaitse kõrge tase, olmevee naatriumisalduse kohta sobiva ja läbipaistva teabe andmine, aus kaubavahetus ja inimeste tervise kaitse.
- 73 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 46 märkis, kujutab kõrgetasemeline inimeste tervise kaitse ja tarbijate huvide kaitse endast liidu õigusega tagatud üldist huvi pakkuvat eesmärki, nagu nähtub ka ETLT artiklitest 9 ja 12, artikli 114 lõikest 3, artikli 168 lõikest 1, artikli 169 lõikest 1 ning harta artiklitest 35 ja 38.
- 74 Niisiis on vajadus tagada tarbijatele toote omaduste kohta võimalikult täpse ja läbipaistva teabe andmine tihedalt seotud inimeste tervise kaitsega ja kujutab endast üldist huvi pakkuvat küsimust (vt Euroopa Inimõiguste Kohtu 25. augusti 1998. aasta otsus kohtuasjas *Hertel vs. Šveits*, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-VI, punkt 47, ja 2. mai 2000. aasta otsus kohtuasjas *Bergens Tidende jt vs. Norra*, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-IV, punkt 51), mis võib õigustada ettevõtja sõna- ja teabevabaduse ning ettevõtlusvabaduse piiramist.
- 75 Neist kaalutlustest lähtudes tuleb vaidlustatud õigusnormide kehtivust hinnata, arvestades vajalikku kooskõla nõuete vahel, mis puudutavad liidu õiguskorraga kaitstud erinevate põhiõiguste kaitset ja üldist huvi pakkuvaid eesmärke ning nendevahelist õiglast tasakaalu (vt selle kohta kohtuotsus *Deutsches Weintor*, C-544/10, EU:C:2012:526, punkt 47).
- 76 Proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise tingimuste kohtuliku kontrollimisega seoses tuleb sedastada, et liidu õigusloojal on ulatuslik kaalutusõigus käesoleval juhul kõne all olevas valdkonnas, kus tal tuleb lahendada poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid küsimusi ning läbi viia keerulisi hindamisi (vt selle kohta kohtuotsused *British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, punkt 123, ja *Alliance for Natural Health jt*, C-154/04 ja C-155/04, EU:C:2005:449, punkt 52).
- 77 Selles osas tuleb esiteks märkida, et isegi kui mõnd väidet, mis puudutab looduslikus mineraalvees kloori ionidega ühendis oleva naatriumi sisaldust, võib pidada sisuliselt õigeks, ei ole see väide siiski täielik, kui see viitab sellele, et vesi on madala naatriumisaldusega, aga tegelikult ületab vees sisalduv naatriumi absoluutkogus liidu õigusnormidega ette nähtud piirmäärasid (vt selle kohta kohtuotsus *Deutsches Weintor*, C-544/10, EU:C:2012:526, punkt 51).
- 78 Sellisel juhul võib niisugust väidet sisaldav teave, mida esitatakse pakendil, märgistusel ja reklaamis, tarbijat eksitada põhikohtuasjas käsitletavas mineraalvees sisalduva naatriumikoguse suhtes.

- 79 Teiseks ei saa nõustuda Neptune Distributioni väitega, mille kohaselt lähevad kontrollitavad õigusnormid kaugemale sellest, mis on vajalik tarbijate tervise kaitsmiseks, kuna neid kohaldatakse ühtmoodi naatriumile kõigi selle keemiliste ühendite kujul, sealhulgas naatriumbikarbonaadile, samas kui viimati nimetatud molekul ei ole inimese tervisele kahjulik ja üksnes naatriumkloriid põhjustab kõrget vererõhku.
- 80 Nimelt, ilma et oleks vaja uurida küsimust, kas kahjulik toime, mis seisneb kõrge vererõhu väljakujunemise ohus tulenevalt kloori ioonidega ühendis oleva naatriumi rohkest tarbimisest, on võrreldav ohuga, mida kujutab endast mõnes muus keemilises ühendis esineva naatriumi, eelkõige naatriumbikarbonaadi tarbimine, tuleb märkida, et sellise ohu peab kindlaks määrama liidu õiguslooja, lähtudes esiteks inimeste tervise kaitse vajadusest ja teiseks selles valdkonnas kohaldatavast ettevaatuspõhimõttest.
- 81 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 49 märkis, peab liidu õiguslooja võtma arvesse ettevaatuspõhimõtet, mis näeb ette, et kui on kahtlusi inimeste tervisele esinevate ohtude olemasolu või ulatuse osas, siis võib võtta kaitsemeetmeid, ilma et oodataks ära, et täielikult oleks avaldunud nende ohtude tegelikkus ja tõsidus (vt kohtuotsus *Acino vs. komisjon*, C-269/13 P, EU:C:2014:255, punkt 57).
- 82 Kui väidetava ohu olemasolu või selle ohu ulatuse üle ei ole võimalik kindlalt otsustada, kuna teostatavate uuringute tulemused ei ole lõplikud, kuid ohu realiseerumise korral on tegelik kahju rahvatervisele tõenäoline, õigustab ettevaatuspõhimõte piiravate meetmete vastuvõtmist (vt selle kohta kohtuotsus *Acino vs. komisjon*, C-269/13 P, EU:C:2014:255, punkt 58).
- 83 Samas ei ilmne Euroopa Kohtule esitatud toimikust ja muu hulgas käesoleva kohtuotsuse punktis 30 nimetatud EFSA 21. aprilli 2005. aasta arvamusest, millele viidatakse eelotsusetaotluses, et oleks välistatud oht inimeste tervisele, mis tuleneb erinevates keemilistes ühendites esineva naatriumi ja muu hulgas naatriumbikarbonaadi rohkest tarbimisest.
- 84 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et liidu õiguslooja võis põhjendatult leida, et sellised kitsendused ja keelud, mida näevad esimeses eelotsuse küsimuses käsitletud sätted ette seoses selliste väidete kasutamisega, milles viidatakse loodusliku mineraalvee madalale naatriumisisaldusele, on asjakohased ja vajalikud inimeste tervise kaitse tagamiseks liidus.
- 85 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes saab teha järelduse, et ettevõtja sõna- ja teabevabaduse ning ettevõtlusvabaduse piirang on käesoleval juhul proportsionaalne taotletava eesmärgiga.
- 86 Arvestades kõiki eespool toodud seisukohti nende kogumis, ei ole teise eelotsuse küsimuse hindamisel ilmnenud ühtegi asjaolu, mis võiks mõjutada direktiivi 2009/54 artikli 9 lõigete 1 ja 2 kehtivust koosmõjus nimetatud direktiivi III lisaga ja määruse nr 1924/2006 lisaga.

Kohtukulud

- 87 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1924/2006 toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 107/2008) artikli 8 lõiget 1 koosmõjus**

selle määruse lisaga tuleb tõlgendada nii, et see keelab loodusliku mineraalvee ja muu vee puhul kasutada väidet „väga madala naatriumi- või soolasisaldusega” ja mis tahes muud väidet, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta artikli 9 lõiget 2 koostoimes nimetatud direktiivi III lisaga tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, et loodusliku mineraalvee pakend, märgistus või reklaam sisaldab väiteid, millega soovitakse panna tarbija uskuma, et see vesi on madala naatriumi- või soolasisaldusega või sobib vähese naatriumisisaldusega dieediks, kui mis tahes ühendi kujul sisalduva naatriumi absoluutkogus on 20 mg/l või enam.

2. Teise eelotsuse küsimuse hindamisel ei ilmnenu ühtegi asjaolu, mis võiks mõjutada direktiivi 2009/54 artikli 9 lõigete 1 ja 2 kehtivust koosmõjus nimetatud direktiivi III lisaga ja määruse nr 1924/2006 lisaga.

Allkirjad